

Susimąstykime...

Gruodis rimties ir susikaupimo metas. Laikotarpis, kada „audituojame“ nuveiktus darbus, apmąstome savo poelgių išliekamąją vertę, peržvelgiame kasdieninio bendravimo su artimaisiais ar aplinkiniais niuansus ir viliamės, kad ateinančiais metais viskas pavyks sėkmingiau...

„Nauji metai - tai nauja pradžia“, tikiu, jog pasakytų dauguma. Tačiau, ar reikia laukti kažkokios naujos pradžios, kai nuolat ilgimasi žmogiškųjų santykių, nuoširdžios Meilės, Atjautos, Pagarbos,- vertybių, kurių už jokių pinigų nenusipirksi. Ir kurioms, beje,

„galiojimo“ pradžios nereikia nusistatyti...

*Malonu šiandieną suvokti –
Arteja Tylioji naktis.
Te sieloje dega žvakutės –
Tikėjimas, Meilė, Viltis.*

*Jų šviesą kitiems Tu nukreipki,-
Joje sklis tyli paslaptis.
Sušvis jų širdelėj žvakutės –
Tikėjimas, Meilė, Viltis...*

Tebūnie gruodis Vilties – nuoširdžių apmąstymų ir prasmingo tolesnio gyvenimo pasirinkimo meniu. Tikėkime iš prigimties gera artimojo valia, skleiskime jiems nuoširdžią savo Meilę...

ŠIAME NUMERYJE:

[Palinkėjimas](#) 2-3

[Kaip išlikti Žmogumi?](#) 4

[Dvasiniai pašnekesiai
„Po angelo sparnu“:](#)

[Pažintis su Dvasios
ramybės angelu](#) 5

[„Naktiniai atradimai“](#) 6-7

[Praktikumai](#) 8-15

Bendrauti yra gerai, bet bendradarbiauti – geriau. Tad laukiame Jūsų minčių, gerosios praktikos pavyzdžių ir kitų pastebėjimų!

Lolita Piličiauskaitė Navickienė

Palinkėjimas

Gruodis... Rodos, ką tik pradėjome 2011-uosius, o jie jau beveik baigiasi. Nepastebimai prabėgs Adventas, kas spės tyloj pamąstyti, kur link bėgame, kas ne. Prasidės dovanų „medžiojimo“ karštinė, pripildanti kertes reikalingų ir nelabai daiktų, pakvėps namai imbieriniais sausainiais, kol galop susicinkės įje pūrslojančio šampano stiklais išengsimė į naujus, 2012 metus. Ką jie atneš? Kol kas nespeliokime. Dabar aktualiau, ar turėsime už ką pradžiuginti artimuosius? Kas kaip... Vieni, „apvalyti“ Snoro skandalo, „sočiai pripildys“ savo būti laukimo, tiesa, indėlių išmokėjimo, kiti – gal laisviau kvėpuos, tačiau ar sugebės... pakylėti, praskaistinti savo širdį? Taip ir girdžiu repliką: „Kokie gali būti skaistinimai?! Kažkoks periferinis naimumas... Kai per radiją ir televiziją kasdien plūsta tokia tiesa, nuo kurios apsiginti nėra jokių šansų, tad belieka jai tik paklusti, o kalbėti apie taurumą ir dvasios skaistumą – tampa panašu į... savanorišką apsinuoginimą žiemą. Juk sušalsi, tad geriau pasirūpinti storesniu „izoliaciniu sluoksniu“, kuris apsaugos nuo škausmo, netekčių, kažkur vyks tančio karo, apiplėšimų, melo ir kitokios aplink esančios destrukcijos.

Ką tik atlikti socialiniai tyrimai rodo, kad žmonės nepasitiki policija ir bankais. Ne nuostabu, nes problemos su pinigais valdančiomis įstaigomis labai greit padaro visuomenės pjūvį: štai televizijos žurnalistui pensininkė skundžiasi, kad visą mėnesį „pratempti“ už 500Lt jai nepavyks; per radiją išgirsti, kad namą pardavusi šeima gautus pinigus išvakarėse patikėjo Snorui, kuris rytojaus dieną savo veiklą sustabdė; antys „girsėjo“, tad buvo tu, kurie savo indėlius jau seniai spėjo atsiimti, o dabar tikrai yra tu, kurie dar ką tik televizijos ekranuose tvaskėję, kaip riebi mūsų visuomenės „grietinė“, pasisekusio gyvenimo simboliai, jau lapkričio pabaigoje už 800 000Lt pirko kelis mėnesius laisvės...

Ką tik praėjusio lapkričio „Dialogo“ puslapiu taip pat pulsavo nuo gausių švietimo sopolūių tvinksnū. Emigracija, mažėjantis gimstamumas grasina antruoju mokyklų tinklo optimizavimo dubliu. „Jei šitokiais

tempais emigruosime, jei gyvenimo lygis smuks ir toliau, o mes, kaip tarybiniais laikais, liudysime ne tai, kaip yra, o tai, ką norėtume girdėti, tai prireiks ne tik antro, bet trečio ar ketvirto mokyklų tinklo pertvarkos dubliu“, – tikina Mažeikių r. švietimo skyriaus vedėjas Apolinaras Stonkus, o „Dialogo“ internantai jam atliepia: „Mokyklų mokytojai tampa cirkininkais, bandančiais visokiais triukais sulaukyti mokinius, migruojančius iš mokyklos į mokyklą, ieškančiais palengvintų programų, supaprastinto gatvės bendravimo ir š... kėlimo į žvaigždes. Ponai ir ponios, o kas bus paskui? Absurdo programų rašymas mankurtams...“

Dar vieną nemažą obalsį sukėlusį temą – Švietimo ministerijos parengti Švietimo koncepcijos metmenys, kuriuose numatoma išplėsti mokytojo galimybes kelti kvalifikaciją. Įtikinamais pasirodė vienos internantės pastebėjimai: „Seminarų ir konferencijų medžiagą studijuojam, nepamirštam, jog ir pamokoms ruoštis reikia, nes VISKĄ PATS TURI RASTI, ATSIISIŪSTI, SUSIPLANUOTI... Apie kokius dar barjerus, peratstavimus galima drįsti kalbėti? Dirbkite, ponai, kaip dauguma Lietuvos mokytojų dirba – tikrai nereikės vis atnaujinti, vis keistis, vis tobulinti. Pokyčiai – patys vertingiausi – gimsta proceso metu, o ne kopijuojant kažką kažkur...“

Tikriausiai daug kam pro akis nepraslydo „Dialogo“ puslapiuose (2011 11 10) publikuotas „Atviras viešas laiškas Dariui Kuoliui“, kuriame šalies lituanistai „...kvietė mokslininkus ir visus neabejingus lituanistikai žmones vienyti kovai prieš pseudomokslinės diktatūros išgalėjimą, prieš melą ir patyčias iš Mokytojo.“ Tačiau opus ir problemiškas mokytojų laiško turinys bent kiek rimtesnio D. Kuolio dėmesio pasirodė nevertas dėl... netinkamo teksto žanro... – savo nusištiebėjimu netikėta gerbiamo mokslininko reakcija į jam adresuotą viešą mokytojų laišką dalijosi „Dialogo“ vyriausioji redaktorė Elena Tervidyte.

Pamąstyti yra apie ką. Ypač su uraganinėmis vėtromis prasidėjusio Advento kontekste.

Pamastyti yra apie ką. Ypač su uraganinėmis vėtromis prasidėjusio Advento kontekste. Pasidalinsiu savo asmenine nuomone: vis tik verta pakylėti, skaistinti savo širdis ir problemomis neužgriozdinti, neužbarikaduoti... Dievo vietas. Juk Sutvėrėjas – tai Meilė ir begalinė atjauta, o mes, sutverti Jo pagal savo

paties atvairžda, tad esam laisvi aplink save esančią erdvę taurinti, skaistinti ar griozdinti bei klampinti. Ir tikslinga tai ne vien tik savanaudiškais tikslais, tik dėl savęs, o vardan visų – juk jei tarp mūsų atsiras daugiau tokių erdvių, kuriose galioja Gėrio įstatymai, mums visiems bus lengviau gyventi.

***Advento metą minkime takus vieni kitiems į širdis!
Skaidriom mintim savąsias apsuptis išpuoškim!
Sakykim meilės kupinus žodžius, te Angelai juos girdi!
Prie balto Kūčių stalo kalėdaitį vienišam paruoškim!***

***Ir nelauktai, sparnus skraiste uždengęs, gal atklūs keleivis,
Jis, pasidžiaugęs santarve, ramybe, vėl patrauks klajoti,
Atnešęs Evangelijoj paskelbtą gerąją Naujieną,
Kad Jėzus – užgimė, sugriš šviesa ir nebereiks tamsos bijoti!***

***Virš sodybėlių, tėviškės laukų svajoklės žvaigždės smalsiai mirksi,
Vakarė, įžiebta tą naktį, Kūdikį užgimusį lig šiolei mena,
Todėl Advento metą minkime takus vieni kitiems į širdis!
Tokius tyrus, tokius skaisčius, kokiais ir angelai ateiti geba...***

Solėja Piličiauskaitė Karalienė

Kaip išlikti Žmogumi?

Vis dažniau girdėjome, kad Lietuvos ekonomika atsigauna, jog planuojama gražinti pensijas į iki krizės buvusį lygį... Rodos šviesnis rytojus buvo ranka pasiekiamas. Tačiau... Tačiau lapkričio pabaigoje Lietuvos finansų padangė „įsielekrino“, o daugumos užtikrintumas savo ateitimi subyrėjo ir kortų kaladės namelis. Nemažą tūnų tyranačiai įtampai, ją dar labiau stiprino pranešimai apie Europos Sąjungos galimą „subyrėjimą“ ir dar didesnius piniginius praradimus... Net teko girdėti bugštavimus, jog gyvenimo lygis bus toks, kaip prieš 10-15 metų! Ir kaipgi tokioje situacijoje išlikti blaivaus proto, kai galvoje sukasi mintys apie, pavyzdžiui, viso gyvenimo santauptų ar vienintelio pragyvenimo šaltinio netekimo?! Ir vis dėlto - kaip išlikti Žmogumi šiuo, tikinčiajam labai svarbiu Advento metu? Siūlau prisiminti Anapilin iškeliavusio A. Piličiausko dar prieš trejus metus (2008 m.) pateiktą, bet vis dar aktualų sprendimą:

Šeimos nariams kilo mintis: minimaliais šeimos biudžetui nuostoliais parengti Antikrizinę Kalėdinę eglutę, kuri šeimyniškams duotų maksimalią naudą, t.y. pridėtinę vertę... Bendru sutarimu, idėjų aukcionui pasirengti buvo skirta viena savaitė... Atėjus numatytam laikui, kiekvienas pristatė savo kūrybinį sumanymą, kuris buvo kruopščiai svarstomas ir vertinamas... Visų simpatijas pelnė devintokės Dukros, Credo mokyklos mokinės, idėja, kurią glaustai pateiksin.

...Iš turgaus parsinešama plačiaškarės eglės šaka (kaip žinia, supratingi, altruistiškai nusiteikę miškininkai jas šiemet dalija veltui...) ir apibarstoma spalvotais karpytai popiereliais, tam panaudojant senų žurnalų viršelius... (Kol kas išlaidų išvengiama, - tik darbo sąnaudos, kurios nieko nekainuoja, nes atliekamos laisvalaikiu...) Tada Caritas būstinėje už 14 Lt išgyjamos 7 žvakutės... Kadangi šios išlaidos atitenka socialiai remiamiems asmenims, tai, Dukrai pasiūlius, šeima vieningai sutaria jas pervesti į „pajamų“ - pridėtinių dvasinių vertybių, liudijančių kiekvieno nario altruizmą ir auką, skiltį. Bendru sutarimu, kiekvienai žvakutei suteikiamas žmogiškąją vertybę liudijantis vardas, kurio pirmoji raidė pritrivtinama prie jos liemens... Tolesnė scenarijaus eiga numatoma tokia.

Kūčių vakarą bus iškilmingai uždegama pirmoji žvakutė, aptariama jos reprezentuojamoji žmo-

giškiosios vertybės prasmė... Ir taip - likusius šešis vakarus po vieną naują liepsnelę... Taigi, gruodžio 30-ąją Antikrizinė Kalėdinė eglutė jau šytės visu savo grožiu... Tačiau ypatingas vaidmuo numatomas Naujųjų metų nakčiai, kai kiekvienas šeimos narys bandys žvakutes sudėlioti tokia tvarka, kad jų inicialai sudarytų vieną reikšmingą apibendrinantį žodį (kurio, suprantama, Dukra niekam nesako...). Intriguojančiai viliojantis laukimas: kokį praktinį patarimą visiems jiems pateiks Antikrizinė Kalėdinė eglutė? Prisipažinsiu, pavyko įtikinti Dukrą, jei tokią idėją kas nors iš Jūsų panorės įgyvendinti savo šeimoje.

Taigi, Kūčių vakarą uždegama pirmoji, tarkim, Pagarbos žmogui, kiekvienam artimui žvakutė... Akcentuojama, kad ši vertybė liudija žmogiškumo esmę: kad šių dienų visuomenėje neretai jaučiamas jos deficitas... Visi šeimos nariai pasižada šią vertybę liudyti nieko nekainuojančia, bet didžiulę pridėtinę vertę turinčia, veido šypsena, - šypsena saviškiams namuose, sutiktajam laiptinėje, interesantui darbo kabinate (o, įėjus patirties, - ir gatvėje nepažįstamajam...). Panašiai kitais vakarais viena po kitos sušvinta Atsiprašymo, Atleidimo, Altruizmo, Tikėjimo, Meilės, dvasinės Stiprybės žvakutės...

Prisipažinsiu, labai rūpėjo išgyventi Naujametinio vakaro būseną: kokį apibendrinantį žodį „išstara“ Kalėdinė eglutė... Dėliojau raides vienaip, kitaip... APMATAS?- paklausiau Dukros. - Gali būti ir tokia versija. Ji reikėtų asmenybės vertybines orientacijas, kurios ją galėtų vėliau pakylėti į aukštesnį lygmenį - PAMATAS... Taip pamažu buvo atskleistas viso sumanymo kodas: minėtos vertybės, tapusios kiekvieno savastimi, sudaro mūsų būties principus, bet kokios (taigi, ne vien tik ekonominės) krizės įveikimo pagrindą. Tai - efektyvi antivirusinė programa, suteikianti asmenybei imuninį atsparumą. „Ateina prie tokio Žmogaus krizė, pakrizėna, pakrizėna ir bejėgiškai toliau stipėna...“ - baigė interpretaciją jaunoji pasakotoja.

Jeigu kiekvienoje šeimoje (mokyklos klasėje, kaimo bendruomenėje, bažnyčioje...) paskutinės metų savaitės vakarais susirinkę draugėn uždegtume po vieną žvakutę, pabendrautume, pamedituotume..., tai tikrai sugebėtume išlikti Žmonėmis. Todėl linkiu, jog šiemet išiebtumėte būtent tokią kalėdinę eglutę, kuri žavėtų Jus ne tvirkščiais žaisliukais, o galimybe su kitais dalintis dvasinėmis vertybėmis...

Pažintis su Dvasios ramybės angelu

Tęsiame PAPA-56 pradėtą rubriką – dvasinių pašnekesių temą „**Po angelo sparnu**“. Gruodis, kaip joks kitas mėnuo, turtingas šventinių dienų. Adventinis santūrus ir tylus laukimas įprasminamas Kalėdų džiaugsmu ir Naujųjų metų sutikimu. Tad siaučiant krizinėms vėjams svarbu pamąstyti apie dvasios ramybę, tą šiandienio žmogaus taip ieškomą vertybę, padedančią mums išlikti kliokiančioje Gyvenimo upėje.

Skulptūros fundatoriai – Trakų Švč. Dievo Motinos gimimo cerkvė ir jos tikintieji. Dažną sekmadienį drauge su cerkvės klebonu tėvu Aleksandru Šmailovu gali čia juos pamatyti meldžiantis ar giedant giesmes.

„Šiandieniniam žmogui labiausiai trūksta dvasios ramybės. Juk aplink mus tiek daug sumaištis, pasimetimo, blaškymosi...“ – taip į klausimą, kurios vertybės angelą norėtų funduoti Trakų stačiatikiai, atsakė cerkvės klebonas. .

Skulptūros eskizo autorius – vienas žymiausių šiandieninių Lietuvos skulptorių ir tautodailininkų – Algimantas Sakalauskas (apie jį jau rašėme ankstesniuose šių metų PAPA numeriuose).

Skulptūros autorius – Vaidas Šeškevičius (Prienui). Šis subtilus menininkas gimė 1981 m. Prienuose. 2003 m. baigė Kauno kolegijos J. Vienožinskio menų fakulteto Medžio studiją, kur įgijo dailiojo medžio meistro kvalifikaciją. Nuo 1998 m. – Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys.

Vaidas Šeškevičius dalyvauja rajoninėse ir respublikinėse parodose, medžio skulptorių simpoziumuose, Lietuvoje ir užsienyje vykstančiuose pleneruose. Drožėjo kūryba orientuota į gyvūnijos, augalijos bei sakralinę tematiką. Vaidas Šeškevičius taip pat kuria interjero ir eksterjero detales, skulptūras, aktyviai dalyvauja Prienuose įsikūrusios VŠĮ „Medžio drožyba“ edukacinėje veikloje, jaunimo mokymo programose, lankytojams demonstruoja drožybos subtilybes.

Metalinėje plokštelėje fundatoriaus sukurtos mintys: „Jėzaus Kristaus šviesa visus apšviečia.“

Skulptūroje esantys simboliai

Dvasios ramybės angelas laiko rankose dvi susipynusias gyvateles – išminties ir sveikatos simbolius. Juk akivaizdu, kad dvasiškai ramus žmogus ne tik gali priimti apmąstytus, pamatuotus ir nelengvabūdiškus sprendimus, bet viduje juntama ramybė gali jam padėti išvengti sumaištis, depresijos, įtampas – pagrindinių XXI amžiaus būsenų ir jų sąlygojamų ligų.

Angelų kalva įsikūrusi čia.

Lolita Piličiauskaitė Navickienė

Loretos Pškevičienės nuotrauka

Lolita Piličiauskaitė Navickienė

„Naktiniai atradimai“

Tęsiame dvasinių pašnekesių ciklą „Po angelo sparnu“, kuriame pristatoma tema, nagrinėjanti krikščioniškąsias

Dvasios ramybė – tai visraktis į kasdieninius stebuklus.

Angelų kalvoje buvo naktis. Pietuose dangus buvo nurausvintas Trakų salos pilies atšvaitu, rytuose taip pat akimi galėjai užčiuopti naktinio Vilniaus gaisus, vakarinėje tolumoje spingsėjo rausvos Elektrėnų kaminų lemputės, ir tik šiaurinėje pusėje karaliavo visiška tamsa. Kalvoje buvo tylu, tik Dvasios ramybės angelas, plačiai atmerktomis akimis dairėsi aplink. Netikėtai jo ausis pagavo silpną kvėpavimą. Akimirksniu pakilęs iš savo vietos jis ėmė skrosti tamsumas link sklindančio pagalbos šauksmo. Netrukus miške, virš atokiau esančios pelkės jis išvydo į liūną įklimpusį šerniuką, niekaip negalintį užsiropšti ant visai greta pūpsančios žolės apaugusio žemės lopo. Netoliese esanti šernė ir dar keli mašyčiai mindžikavo vietoje, negalėdami pagelbėti nelaimėliui. „Taip dažniausiai atsitinka tiems, kuriems atrodo, kad kitas krantas yra žalesnis, nors tame krante kur pats yra, neretai pats tą žolę ir mindo...“ – pagalvojo angelas ir stumtelėjo šalia buvusį storą pagalį link iki galvos įklimpusio gyvūno. Priekinės jo kojelės užsikabino, ėmė stotis ir galop visas dumbly aplipęs mašytlis jau linksmai kriuksėdamas sukinėjosi ant kietos dangos, nuo kurios driekėsi takelis, vedantis į kitą pelkės pusę.

Angelas nusiūpsėjo ir gruodžio žvaigždžių apšviestu miško takeliu patraukė link greta tyvuliuojančio miško ežero. Mėnuo buvo nusidarbavęs vandens paviršiu, tad gana šviesioje pakrantėje jis netruko pastebėti ant vandenyje pūpsančio nuvirtusio medžio tupinčias tris žiemoti neišskridusias gerves.

„Netvarka...“ – pagalvojo. „Nors dar nėra sniego, bet balta marška gali uždengti viską bet kurią dieną. Žiema jau visai prie slenkščio...“

Gervės prabudo, suplasnojo savo galingais sparnais, tačiau angelo neišsigando ir šalin neskerido.

- Kodėl neskrendant į pietus? – paklausė naktinis svečias.

- Mūsų vienintelio mašylio sparnas sužeistas. Laukiame, kol sugis... – atsakė gervė motina. Nieko nelaukęs Dvasios ramybės angelas palietė gerviuko sparną, tas jį ištiesė, suplasnojo ir pakilo virš ežero. Linksmai klykaudamas apsuko tamsioje padangėje kelis ratus ir nusileido ant vandenyje tįsiančio nuvirtusio medžio.

- Skubėkit į pietus! – sumojavo rankomis angelas ir pagalvojo: „Matyt šio gerviuko tėvai labai meldė pagalbos, kad man net Angelų kalvą teko palikti...“

Dausų tarnas dar kurį laiką klausėsi keistai naktį skambančio paukščių klykavimo ir jau rengėsi skristi atgalios, kai šviesėjančioje naktyje išžiūrėjo kažkokią figūrą.

„Tuoj saulė patekės ir man pats metas atgalios, bet kas gi čia?“ – mąstė angelas, bandydamas suprasti, kas taip anksti prie ežero atklydo. Priskridęs arčiau pamatė, kaip atėjusysis dedasi ant kranto savo mantą, meškeres, atsisėda ir sustingsta.

„Žvejas... Bet koks ankstyvas... Keistoka, juk dabar gruodis, tačiau jei ledo nėra, tai gal jam kokio žuvelė ir užkibs...“ – pagalvojo angelas ir sukľuso išgirdęs vyro mintis:

„Ar kada nors mano siela pagis? Ar viduje tokia sumaištis isikerojo amžiams? Negaliu su praradimu susitaikyti! Atrodo, kad netrukus mano Adelė ateis, prisės štai ant šito kelmo, kur visada sėdėdavo ir paklaus: „Mielasis, tai ar bent vieną ešerį man sugavai?“

Angelas nuliūdo. Tačiau gerai žinodamas Sutvėrėjo taisyklę, kad tamsumas galima išsklaidyti tik Šviesa, Dausų tarnas greit nuskerido į pelkę, susirado jos vidury seną sutrėšusio ažuolo kelmą, atsargiai jį pavertė ir atsivėrusioje gilioje dauboje išvydo dvi susiraičiusius, drauge su pelėmis miegančius angis. Tuomet atsідuso ir šiltas dvelksmas apglėbė miegojusius padarėlius, kad tie nepabudo.

„Kokie tai klatingi gyviai...“ – galvojo į angis žvelgiantis Dvasios ramybės angelas.

„Kai šalta ir reikia žiemą išlikti, tai jos mielai į savo guolį priims visas norinčias peles ar kitus smulkius gyvūnelius, kad šonais susilietusios nesusaltų ir pavasario sulauktų. Tačiau orams atšilus .... Reikės man pasistengti, kad pelės spėtų pirmos iš urvelio išbėgti...“

Kiek pastovėjęs, angelas atsargiai paėmė iš guolio dvi miegančias gyvateles ir nuskrido atgalios prie žvejo. Tuomet rankos prisilietimu sušildė netoli žvejo esantį samanų lopinėlių ir nemačiom padėjo ant jų angis. Tos nepabudo ir nubalintos tirpstančios mėnesienos šviesos toliau sau ramiai miegojo. Prisiglaudęs prie greta augančio storoko uosio, Dvasios ramybės angelas emė stebėti žveją. Tas po kiek laiko grįžtelėjo kairiau, pamatė ant apšviesto samanų lopinėlio susiraičiusias dvi gyvateles ir krūptelėjo. Neišsigando, tik pagalvojo: „Per anksti atėjau... Nesimiega, tai naktinėju lyg koks vilkas, bandydamas beprasmiu veikimu į šalį vidų graužiančias mintis nustumti... O juk galėjau šitos susirangiusios bjaurasties ir nepastebėti... Geriau jau po tą skulptūrų kalvą būčiau pasivaikščiojęs. Juk maldos gydo...“

Vyras iš lėto atsistojo, paskubom susirinko savo mantą ir patraukė pirmyn, į platesnę smėlio pakrantę turinčią paežerę. Mintys, lyg į šviesą besiplakantys drugeliai, užgožė žvejybos džiaugsmą ir neleido užsimiršti:

„Bet juk čia angių ankščiau niekada nebuvau matęs... Keista... Nors kai pagalvoji, kiekviename iš mūsų tūno angis, tačiau tik išminties dėka mes galime stiprinti savyje esančią baltąją ir tyrąją pusę... Ir Adelė mėgdavo kartoti: „Būk baltas ir prie tavęs joks juodulys nederės, o jei prikibs – iš karto pasitebsi...“

Žuvis nekibo. Tad po valandėlės, žvejas, braudamasis atgalios per meldynus, vėl prisiminė žmonos žodžius:

„Mielasis, kiekvienas gali būti sveikas ir tyras lyg avinėlis, gebantis naikinti aplink save esančią blogį. Tačiau tik tuomet – jei viduje bus ramybė ir pasitikėjimas.“ Lengva pasakyti – sunku apdaryti...“ – mąstė vyras ir tūkstantą kartą savęs paklausė: „Ji visa tai žinojo, tik kodėl pati Anapilin išėjo? „Jei viską mokėčiau – Dvasios ramybės angelu pavirščiau...“ Tai gal ir pavirto...“ – prisimi-

nes Adelės žodžius žvejas atsiduso ir sustojęs apsidairė. Aplink šlamėjo meldai, o rytuose dangus buvo gerokai prašviesėjęs.

Prie uosio prisiliejęs angelas taip pat žvilgtelėjo į rytų pusę. Saulė sparčiai kilo ir reikėjo skubiai grįžti atgalios į kalvą. „Paimsiu su savimi tas dvi angis. Miške žmonių negąsdins, o man – pravers...“ – pagalvojo Dausų tarnas ir skubiai sugrįžęs atgalios, pakėlė nuo samanų paklotėlio miegojusias gyvateles, mostelėjo galingais savo sparnais ir pakilo į prašviesėjusį dangų. Skerisdamas virš miško tvirtai laikė rankose besiraitančius gyvius, o galvoje plazdėjo viena mintis: „Tegu žmonės žino, kad turint savyje dvasios ramybę, galima tramdyti blogį, būti išmintingiems ir sveikiems...“

Diskusija

1. Kaip suprantate, kas yra dvasios ramybė? Kaip ji išsiugdoma, susikuriama? Kas gali padėti savyje ją susikurti?

2. Kaip dvasios ramybė gali padėti tramdyti blogį?

3. Ar pažįstate dvasiškai ramių žmonių? Kokie šiems žmonės yra saviti kiti būdo bruožai?

4. Kodėl dažnai žmonėms atrodo, kad kitas upės krantas yra gražesnis, žalesnis?

5. Kaip suprantate posakį „Dvasios ramybė – tai visraktis į kasdieninius stebuklus“? Ar mokate tuo „visrakčiu“ naudotis? Kas yra tie „kasdieniniai stebuklai“?

Nors kai
pagalvoji,
kiekviename iš
mūsų tūno angis,
tačiau tik išminties
dėka mes galime
stiprinti savyje
esančią baltąją ir
tyrąją pusę...

Lolita Piličiauskaitė Navickienė

BENDRASIS PROGRAMAVIMO DOKUMENTAS

EUROPOS SĄJUNGA

SVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

LITUOVOS DEMOKRATISKO UGDYMO KOLEGIJA

KURKIME ATEITĮ DRAUGE!

1.3.1. Tikro draugo reikšmė

Praktikumas. *Tešiame publikacijų ciklą „Praktikumas“, kuriame talpinamos auklėjamosios temos iš Klasės auklėtojo knygos „Grožio ir Gėrio link“.*

Jei džiugaujant širdžiai turėjai su kuo savo laime pasidalinti, jei negandoms prislėgus galėjai įsikibti į tvirtą ranką ir pasijusti ramiau, jei turint laisvą valandėlę jautei su kuo nori ją praleisti, reiškia Tu žinai, kas yra draugystė.

Integracija: apsakymas „Kažkas“, paveikslų diptikas „Draugystė“

...draugystė trapi

kaip paparčio

žiedo dulkelė.

Vienas neatsargus

žodis gali

nubraukti ilgų

metų buvimą

kartu...

Ivadinė informacija

Sakoma, kad broliai ir seserys gali būti geriausiai draugais. Tai paties Gyvenimo padovanoti pakeleiviai, kurie iš to paties taško pradeda savo būties kelionę. Tačiau ne tik su savais verta būti nuoširdžiu ir draugišku. Visus naujai sutiktuosius reikia apgobti širdies šiluma, nes taip vieną dieną Lemtis mums gali padovanoti geriausią draugą.

Apie tikrą draugystę kalbėta visais amžiais, gal todėl, kad, išminčių nuomone, ji yra retesnė už tikrą meilę. Pasiklauskite trumpo pasakojimo apie draugystę.

Kažkas

Jis svajoto turėti draugą. Pasakysit, kad tai paprasta? Bet jis norėjo turėti Tikrą draugą. Pats buvo uždaro būdo, lengviau sekdavosi rašyti apie savo jausmus, nei kam nors juos pasakyti garsiai. Kartą su šunim vaikštinėdamas netoliese esančiame parke, staiga išgirdo tariant sau tiesiai į ausį:

- Na, išsitiesk gi pagalian! Eini galvą žėmyn panarinęs, hyg neturėtum kuo pasidžiaugti.

Vaikinas apsidairė. Aplink nieko nebuvo, tik šalia jo paklusniai bindženo didelis aukaspalvis retriveris.

„Einu, kaip visada. O ko jau čia man nosimi dangų ramstyti?“ – pagalvojo ir nedrąsiai apsidairė.

- Ramstyti neramstyti, bet pasitikėti savimi daugiau galėtum, – vėl ataidėjo.

Jis sustojo, atsisuko atgalios, bet aplinkui nieko nebuvo. Tik šalia augančio storo medžio kamieno kažkas metė platų šešėlį. Atrodė, hyg kas ten stovėtu. Tačiau priėjęs arčiau pamatė kabančią, matyt, gerokai seniau nulūžusią šaką.

- Ko stoviniuoji? Eime geriau prie upės! Šiuo metu joje brazda ledo lytys! Smagu bus pasižiūrėti!

„Na gerai...“ – pagalvojo šis, nors pašnekovo greta nebuvo matyti.

- Apskritai, galėtum dažniau šypsotis. Juk besišypsantys žmonės lengviau pritraukia sėkmę ir draugus.

- Su draugais man niekada nesisekė... – burbtelėjo savęs gailėdamas. - Kiekvienas jų mane bent kartą buvo išdavęs, apkalbėjęs, išžeidęs.

- Na taip, draugystė trapi kaip paparčio žiedo dulkelė. Vienas neatsargus žodis gali nubraukti ilgų metų buvimą kartu, nors tą patį žodį sutuoktiniai, tėvai, vaikai, broliai, seserys vieni kitiems atleisčiau. Iš draugystės reikalaujama labai daug.

- Aš nereikalauju! – paprieštaravo.

- Kur jau ne! Anądien užpykai ant brolio, kad tas nuėjo pas jam patinkančią mergaitę į gimtadienį ir taves nepakvietė, nors turėjai pasidžiaugti, kad brolis susirado drauge ir suprasti, kad ne jis šventė savo dieną.

- Bus tu merginų! Tikra draugystė turi būti aukščiau visko! – atsakė vaikinas, tvirtai įsitikinęs ir kažkiek pyktelėjęs.

- Kur jau ne! – nusijuokė Kažkas tiesiai į ausį. – Tik kodėl anądien sesei pamelavai, kad skauda koją ir nepalydėjai jos vakare į

šokių repeticija, nors iš tikrųjų namie iki vėlumos spoksojai į kažkokį filmą, kurio siužeto dabar neprisimintum? Juk tikriems draugams nemeluojama, o bendri interesai ir siekiai yra saugojami.

Šuo, truktelėjęs pavadėlį, sustojo ir ėmė kasytis kaklą.

- Aš nešoku sportinių šokių.

- Na gerai, tu lankai futbolą, tačiau ten draugų taip pat nelabai turi.

- Todėl, kad nuėjus į treniruotę negali nė sakinio ne apie futbolą pasakyti! – tškė ir timpltelėjo šuni paskui save.

- Taip, tai tiesa. Negali sakyti to sakinio ne apie futbolą, kuriame tu giries ką tik tėvų nupirktu nauju kompiuteriu, planuojamomis pavasario atostogomis Kaprio saloje ir ką tik išigytu nauju internetiniu vaizdo telefonu. Negali, nes šalia tavęs stovi draugas iš visai neturtingos šeimos, kuriam ir tą patį rankšluostį po treniruotės prakaitui nusišluostyti nupirko treneris...

- Ko tu man pamokslauji?! – pyktelėjo jis, tačiau nesumojo, ką argumentuoto pasakyti, tad paskubom išbėrė: - Visi draugai ieško tik naudos!

- Taip sakydamas aš ne ieškau naudos, o nebijau pasakyti tau tiesą į akis, atleisk, į ausį.

- Tai ką, tikras draugas yra pareigybė, suteikianti daugiau teisių ir ypač teisę tškėti į akis asmeniškai akibrokštišką nuomonę?! – jis ne juokais ėmė pykti.

- Ne teisių, o daugiau pareigų. Kiekvienas tikras draugas jaučia pareigą pasirūpinti savo draugu, jį užstoti, patarti, išklausti, padėti.

- Ir kuo tu man padedi?

- Aš dalinuosi su tavimi tavo vienatve. Kol kas tokių kaip tu geriausi draugai gali būti tik šunys, nereikalingantys iš žmonių trijų brangiausių dalykų: savitarpio supratimo, ištikimybės ir nesavanaudiškumo. Tik neteisingai sakoma, kad kiekvienam šuniui jo šeimininkas – Napoleonas...

Dorinis disputas

1. Su kuo, jūsų nuomone, kalbėjosi šio apsakymo herojus? (su šunimi).

2. Kodėl pasitaiko, kad brolius ir seseris turintys vaikai skundžiasi neturį draugų?

Kas dėl to kaltas? Ar gali brolis ar sesuo būti tikru draugu? Kodėl vienoms seserims ar broliams beveik nebūtina kitų vaikų draugija, o kitiems – tarpusavyje nėra apie ką kalbėti? Koks turi būti tikras brolis ar sesuo?

Ugdomosios veiklos nuostata

Pažvelkite į šį paveikslą (demonstruojamas diptiko „**Draugystė**“ 1 paveikslas).

Jame Jūs matote du vienas nuo kito nutolusius žmones, sėdinčius tarsi ant vieno gyvenimo liepto, tačiau tarpe jų – tuštuma. Pačiame viduryje paveikslas tarsi nutrūko.

Paimkite popieriaus lapą ir spalviniais plėmais ar įvairiomis abstrakčiomis grafinėmis trajektorijomis užpildykite tarp šių dviejų žmonių nesančių ryšio grandį. Kaip galėjo susiklostyti girdėto pasakojimo herojaus ateitis? Ar pasikeitė jo požiūris į draugystę? Jei Jums atrodys, kad pasikeitė teigiama linkme – naudokite šviesesnes ir džiugesnes spalvas, švelnesnes, aptakesnes linijas, jei ne – tamsias spalvas ir kampuotas, aštrias trajektorijas. Įsivaizduokite, kad Jūsų piešinys skirtas šio paveikslu centrui užpildyti. (Mokiniam atliktus užduotis, pedagogas aptaria ugdytinių darbus, išklauso pateikiamus komentarus. Čia svarbu išgirsti mokinių argumentus, kodėl herojaus požiūris į draugystę pasisuko vienokia ar kitokia linkme).

Ugdomosios veiklos nuostatos tęsinys

Ar norite sužinoti kitą nuomonę apie ateityje susiformavusio mūsų herojaus požiūrį į draugystę? (Demonstruojamas diptiko „**Draugystė**“ 2 paveikslas).

Dorinis disputas

1. Ką galite pasakyti apie tokį požiūrio į draugystę supratimą? Palyginkite šios du diptiko paveikslus? Kokie jų spalvinio sprendimo skirtumai? Ką tai galėtų simbolizuoti? Kuris mūsų Herojaus ateities variantas Jums atrodo patrauklesnis? Kodėl?

2. Psichologai siūlo draugystėje išlaikyti atstumą. Neva tai žmones labiau apsaugos nuo nusivylimų. Ar tokia draugystė galima?

3. Kuris aforizmas apie draugystę Jums yra artimiausias? Kodėl? :

*Draugystė
padvigubina
džiaugsmą ir per
pus sumažina
sielvartą.
(Bekonas)*

* Nėra šventesnių ryšių už draugystę! Tėvai myli savo vaikus, vaikai myli savo tėvus. Tačiau ir žvėrys taip pat myli savo vaikus. Susigiminiuoti dvasiai, o ne kraujo giminyste gali tik žmogus.

Gogolis

* Iš viso to, iš ko susideda gyvenimo laimė, svarbiausia yra draugystė. **Epikūras**

* Puošnius namai ne tie, kurie turi aukštesnes kolonas ar didesnes sales, o tie, kuriuos lanko draugai. **Emersonas**

* Visa šio pasaulio garbė negali atstoti vieno gero draugo. **Volteras**

* Nėra nieko skaudesnio, kaip prarasti žmogų, kurį laikei draugu. **Styvensonas**

* Niekuomet laimė nėra iškelusi žmogaus į tokias aukštumas, kad jam nereikėtų draugo ta laime pasidžiaugti. **Seneka**

* Vienas didžiausių draugystės džiaugsmų – turėti tą, kuriam galėtum patikėti savo paslaptį. **Mandzonis**

* Tikra draugystė – tai savitarpio parama. Mes su draugu pritariame vienas kito sumanymams, kartu einame į priekį, nors mūsų mintys ir keliai yra skirtingi. **Gėtė**

* Draugas – atrama ištikus nelaimei, gydytojas – susirgus, karys – atsitikus pavojui. **Oberlianis**

* Susirask draugą, nes laimingas vienas būti negali. Laimė yra dviejų reikalas. **Pitagoras**

* Draugystė padvigubina džiaugsmą ir per pus sumažina sielvartą. **Bekonas**

* Net sirgti yra malonu, kai žinai, jog yra draugu, kaip šventės laukiančių taves pasveikstant. **Čechovas**

* Brolis gali ir nebūti draugu, o draugas – visomet brolis. **Franklinas**

* Neskubėk tapti draugu: kartą juo tapęs turi ir išlikti, nes kaip gėdinga neturėti nė vieno draugo, taip gėdinga dažnai juos keisti. **Sokratas**

* Tvirčiausia draugystė yra ta, kuri prasideda jaunystėje. **Karamzinas**

* Draugaukite tik su pagarbos vertais žmonėmis. Geriau būti vienam, negu netikusioje draugijoje. **Vašingtonas**

* Neklystamai spręsti galima apie žmogaus protą pagal tai, kokias jis knygas ir kokius draugus renkasi. **Helvecijus**

* Labiausiai derėtų ieškoti bičiulystės tų žmonių, su kuriais kalbant esame priversti susikanpti. **Foichterslebenas**

* Jei draugystė nesutvirtina proto, tai ją lengvai išardo kvailystė. **Šekspyras**

* Geriausias būdas išlaikyti draugystę – dalintis mintimis apie bendrus darbus. Žmones labiausiai suartina veikla. **Gėtė**

* Draugystė nemėgsta nei vergų, nei valdovų. Jai reikalinga hygybė. **Gončiarovas**

* Draugystė – tai busena, kurios metu esant dviese gali būti pačiu savimi, jaukiai tylėti, susilaukti paguodos ir padrąsinimo, žinant, kad iš tavo silpnųjų niekas pasijuoks. Tai likimo dovana. **Vaidas**

4. Kokią, jūsų manymu, šeimą būtų galima pavadinti draugiška?

Papildomai šią temą dar galima nagrinėti:

1. Draugo diena (11.29): 2003 m. Lietuvos televizijos kanalas LNK ir mobiliojo ryšio paslaugų bendrovė „Omnitel“ lapkričio 29-ąją paskelbė Draugo diena. Šią dieną visi kviečiami prisiminti, pasveikinti širdžiai artimus žmones, pasakyti kokie jie yra svarbūs mūsų gyvenime. Holger Lahayne, rašydamas apie filmo trilogijoje „Žiedų valdovas“ vaizduojamą draugystę teigia, jog jai būdingi septyni bruožai: 1) **Atvirumas**, nes tikras draugas neturi ko slėpti; 2) **Pasitikėjimas**, nes jis nutiesia kelią atvirumui. Draugai turi pasitikėti vieni kitais; 3) **Patarimas**, sprenddami sudėtingus klausimus, rinkdamiesi galimybes draugai turi patarti vienas kitam, tačiau nesuptykti ir nelaukti, kad visi patarimai būtų tiesiogiai priimami; 4) **Kova**, nes tikras draugas turi užstoti ir padėti pasipriešinti blogiui; 5) **Auka**, nes draugystės nėra savaiminės ir nieko nekainuojančios. Kiekviena draugystė, jei ji tikra, bus susijusi su auka, ko nors atsisakymu vardan kito. Tai garantuoja ilgalaikiškumą; 6) **Ištikimybė**. Tai pagrindinis draugystės bruožas. Tikri draugai turi būti vienas kitam ištikimi; 7) **Padrąsinimas**. Gyvenime nuolat būna nusivylimų, niūraus bejėgiškumo nuotaikų. Kartais padrąsinantis draugo šypsnyis suteikia dangian jėgų, nei ilgi svetimų žmonių pamokslavimai. Šią gyvenimo išmintį patvirtina ir Biblija Mokytojo knygoje: „Dviem geriau negu vienam, nes jie gauna didesnę atlygį už savo triūsą. Jei vienas suklumpa, kitas padeda bičiuliui atsikelti. Vargas vienišam žmogui! Juk kai jis suklumpa, nėra kam jį pakelti“ (Mok 4,9–10).

Parašykite, Jūsų nuomone, tikrai draugystei būdingus bruožus.

2. Kalėdos (12.25): Draugystė tampriai siejasi su bendra veikla ir siekiais. Surenkite klaseje ar mokykloje kalėdinį vaidinimą. Atminkite, kad laikas, praleistas kuriant, labai suartina.

Balto avinėlio kelionė (pagal Bruno Ferrero sentencijas)

VEIKĖJAI:

1 metraštininkas
 2 metraštininkas
 3 metraštininkas
 4 metraštininkas
 5 metraštininkas
 1 avinukas
 2 avinukas
 1 Gėlė
 2 Gėlė
 3 Gėlė
 4 Gėlė
 Liepsnelė
 1 smiltelė
 2 smiltelė
 3 smiltelė
 1 Debesėlis
 1 Debesėlis
 1 Lyguma
 2 Lyguma
 3 Lyguma
 4 Lyguma
 5 Lyguma
 1 ežys
 2 ežys
 3 ežys
 4 ežys
 5 ežys
 Marija
 Juozapas
 Piemenys

Skamba 1 kalėdinė giesmė

Scenos gilumoje ryškėja kalėdinė tematika (eglutės), tačiau priekyje patietas gėlių žiedais papuoštas žalias audeklas, simbolizuojantis pievą. Scenoje susėdusios mergaitės, vaidinančios Gėles. pasirodo 1 Avinėlis.

1 gėlė: - Žiūrėk! Koks mažas baltas avinėlis!

2 gėlė: - Aš jį jau mačiau... Jis neseniai mūsų sodžiuje...

1 Avinukas lėtai eina per sceną, apžiūrinėja gėles.

1 avinukas: - Kokios gražios gėlės! Dar šaltoka, o jos jau žydi..

3 gėlė: - Mes todėl drąsios ir nebijome žydėti, kad esame pavasarinės!

4 gėlė: - Avinėli, ar tu sutiksi, kad pirmosios gėlės panašios į jaunystę: jos nebijo kentėti ir veržiasi į šviesą?

1 avinukas: - Į jaunystę? Gal... Koks keistas klausimas... Bet, juk visa kas gyva veržiasi į Aukštųjų šviesą...

1 Avinukas pamato scenoje pasirodžiusią Liepsnelę.

1 avinukas: - Kas tu? Kokios ryškios tavo plunksnos! Aš anksčiau tavęs čia nepastebėjau... Kuo tu vardu?

Liepsnelė: - Aš esu liepsnelė ir žiemoju šiltuose kraštuose. Manęs šitose žemėse ilgokai nebuvo. Aš ką tik parskeridau. Tu mažas, todėl manęs dar nematei...

1 avinukas: - O kas tie šiltieji kraštai? Ten kur saulė? Gal todėl tavo krūtinėlė raudona? Tai gal ją šiltuose kraštuose saulė nudegino?

Liepsnelė: - Na na na... Kiek iš karto pabėrei klausimų!

1 avinukas: - O tu žinai į juos atsakymus? Ar mūsų kaimas didelis? Gal jis vienintelis žemėje? Aš galvoju, kad gal jis vienintelis, bet dabar tu pasakei, kad yra šiltieji kraštai...

Liepsnelė: - Koks tu juokingas! Žinoma, kad pasaulyje yra tūkstančiai tokių kaimų, kaip šis. Yra ir labai gražių miškų, žalių pievų, aukštų kalnų... Tačiau šis mažas kaimas – mano namai.

1 avinukas: - Kaip aš noriu keliauti ten, kur mane veda širdis! Juk kiekvienas pasaulyje turi surasti tai, kas jam yra svarbiausia! Kaip gerai, kad aš dabar žinau, kad yra šiltieji kraštai, iš kur paukščiai grįžta raudonomis krūtinėlėmis!

Liepsnelė: - Visai ne nuo šiltųjų kraštų mano krūtinėlė raudona! Sakoma, kad labai seniai, pirmieji mūsų šeimos atstovai buvo nuskrūdę į kažkokį senovinį miestą, kuriame ant aukšto kalno kankino vyrą. Tiems paukšteliams pagailo to kenčiančiojo ir labai ištroškusio žmogaus, tad jie savo snapeliuose nešė jam atsigerti. Tačiau ant to žmogaus galvos buvo uždėtas erškėčių vainikas. Kraujas sunkėsi žemyn ir užtiško ant aplink sklendantčių paukščių krūtinėlių. Nuo to laiko jie taip ir liko tuo raudoniu paženklinti.

1 avinukas: - Iš tikro jūs nepaprasti paukščiai! Nors aš nemoku skraidyti, bet aš turiu savo širdį, kuri pasakys man ko ji trokšta!

Scenos viduryje pasirodo 5 metraštininkai

1 metraštininkas: - Ir mažojo avinuko širdelė tuomet pirmą kartą suspurdėjo. Jis sukľuso.

5 metraštininkas: - Išgirdęs žinią apie esančius šiltus kraštus, mažas baltas avinelis tvirtai nusprendė keliauti ir surasti tai, kur veržiasi, ir ko labiausia trokšta jo širdis!

2 metraštininkas: - Atrodė, kad visko aplinkui buvo sočiai: ir ankstyva pavasario saulė šypsojosi, ir tvarte stūgsojo kalnai šieno, ir greta linksmi savo kalba kalbėjo kiti tvarto gyvuliai, tačiau jo širdelė kvietė į kelią!

1 avinukas: - Lik sveika, liepsnele! Aš kelianju ieškoti šiltųjų kraštų!

Liepsnelė: - Linkni sėkmės! Tik stenkis visada žiūrėti į žvaigždes ir klausyti savo širdies!

3 metraštininkas: - Padėkojės liepsnelei už linkėjimus, avinukas, nelauk tai sau ir kitiems, emė ir iškeliauo.

2 kalėdinė giesmė

4 metraštininkas: - Eidamas pievomis netrukus mažas avinelis priėjo smėlio kauburi.

1 avinukas: - Kokios spindinčios smiltelės!

4 metraštininkas: - Nusistebėjo avinukas, ir kauburiui keistai sušybsėjus, visai netoliese pasigirdo:

1 smiltelė: - Mes todėl spindime, kad esame vėjo ir saulės glostomos.

1 avinukas: - Bet kiek jų daug!

2 smiltelė: - Gal tiek pat, kiek pasaulyje yra norų ir troškimų!

3 smiltelė: - Kiekvienas, kieno krūtinėje spurda širdis, juk visada kažko trokšta...

Scenoje pasirodo 2 avinukas.

5 metraštininkas: - Čia netikėtai mažasis keliauninkas pamatė kitą avinuką, kuris perėjo baltą smėlį kažko susimąstęs ir nuleidęs galvą žemyn. Netrukus sustojo ir emė kanopėle žarstyti smilteles.

1 avinukas: - Sveikas! Kaip laikais? Koks puikus baltas smėlis! Jis man primena jūrą! Tiksliau: aš jūros nemačiau, bet girdėjau kitus tvarto gyvulius apie ją kalbant, kad tai ošiantis, galingas, švelnus, šlapias ir šaltas, bet labai gražus dalykas! Matau, kad tu kažko susirūpinęs?

5 metraštininkas: - Naujai sutiktas avinukas nustebeš kiek atsitraukė, o po akimirkos tarė:

2 avinukas: - Man labai netikėta tave matyti! Vakar aš susiradau draugą ir noriu su juo ilgai draugauti. Gal žinai, kaip tai padaryti?

1 avinukas: - Teisingai smiltelės sakė, kad visi turi norus. Pažiūrėk sau po kojomis! Man atrodo, kad draugai panašūs į baltą smėlį: norisi į rankas jį imti tik tada, kai jis švarus. Visi taip mėgsta iš tokio smėlio statyti savo svajonių pils. Tad jūsų abiejų nuoširdumas, ištikimybė ir meilė turi išsijoti visus juodus žemės krislus. Tada balti troškimai, kaip šis baltas smėlis, taps mieli akiai ir širdžiai. Matyt ir su draugais taip. Juk delne norime jausti nesuteptą kito delną.

2 avinukas: - Tu teisus... Aš noriu išmokti tapti tokiu draugu, kuris kantriai laukia, sutinka su giedra šypsena, visuomet išklauso, su džiaugsmu padėkoja, nepalieka nelaimėje, yra ištikimas ir išlaiko duotą žodį.

1 avinukas: - Žinok, kad iš begalinio smėlio smiltelių išrinkti juodus krislus yra labai sunku.

2 avinukas: - Bet juk aš noriu turėti draugą! O kur tu kelianji?

1 avinukas: - Į šiltus kraštus. Ten, kur veda širdis! Man taip patarė į kaimą parskeridusi paukštė Liepsnelė. Dar patarė žiūrėti į žvaigždes ir klausytis savo širdies. Gal todėl man ir neliūdna keliauti. Aš juk ne vienišas...

2 avinukas: - Tai lik sveikas! Aš lauksiu savo draugo! O tau – sėkmingos kelionės!

4 metraštininkas: - Taigi, avinukas smėlynais ir pievomis leidosi tolyn.

3 kalėdinė giesmė

Į sceną įbėga ir susėda veikėjai, vaidinantys lygumą.

1 metraštininkas: - Na, mielieji metraštininkai, o kaip ši istorija klostėsi toliau?

2 metraštininkas: - Toliau baltas avinukas priėjo lygumą. Tada netikėtai virš savęs pamatė šešėlį – tai virš jo galvos plaukė du mažji balti debesėliai.

1 avinukas: - Ar debesys taip pat būna vaikai?

1 Debesėlis: - Būna! Tik mūsų gyvenimas kitoks negu baltų avinėlių – labai judrus ir trumpas!

2 Debesėlis: - Amžinos lenktynės su saule ir vėju! Mes pirmą sykį skrendame vieni!

1 avinukas: - Jums negalima sustoti, nes vėjas išsklaidys jus! Tada žūsité!

1 Debesėlis: - Mums labai patiko ši lyguma! Tačiau kodėl ji nežydi?

1 Lyguma: - Debesėli, mes negalime žydėti, nes saulė išdžiovino mūsų želmenis!

2 Lyguma: - Be vandens mes negalime subrandinti žiedų!

3 Lyguma: - Jei lietaus lašai paglosto mūsų veidus, mes jį vadiname rojumi!

1 Debesėlis: - Nežinojau, kad mes tokie svarbūs...

2 Debesėlis: - Juk dar niekadoms nematėme žiedų...

1 Debesėlis: - Gal palaistykime lygumą?

2 Debesėlis: - Gerai! Mes sutinkame tave palaistyti...

4 Lyguma: - Ne ne ne! Taip jūs patys žūsité!

1 Debesėlis: - Bet užtat mes padarysim stebuklą!

2 Debesėlis: - Jūs, lygumos kauburėliai, tada pražįsité!

1 Debesėlis: - O mes savo vėjuotame gyvenime pamatysime pirmą kartą gėles!

5 Lyguma: - Avinuk, tikėk stebuklais! Kas jais tiki, tas visados juos pamato!

5 metraštininkas: - Debesėliai pasipurtė, ir žemėn pabiro sidabriniai lašai, budindami ankstyvo pavasario sapną sapnuojančius gėlių daigus.

3 metraštininkas: - Po kelių dienų visa lyguma ir jos kauburėliai skendėjo žieduose.

Lyguma pasipuošia žiedais.

4 metraštininkas: - Kokia graži yra ši malda: „Viešpatie, padaryk, kad būčiau tarsi žvakė. Sudegčiau pats, bet dovanočiau šviesą kitiems!”

4 kalėdinė giesmė

Scenoje pasirodo ežių šeimynėlė

5 metraštė: - Išgirdęs apie stebuklus, avinukas pajuto, kaip jo širdelė nekantriai suspurdėjo. Mažasis keliauninkas šiek tiek susimąstė...

1 metraštė: - Tačiau, atsigrožėjęs lig valiai žydinčiomis gėlėmis, jis patraukė tolyn.

2 metraštė: - Vasara skeleidė savo margą skraistę ir balto avinėlio širdelė tiesiog negalėjo suspėti visko pajaušti, apmąstyti, pasidžiaugti. Ji tik ragino eiti pirmyn.

3 metraštė: - Artinosi ruduo, o šiltų kraštų nebuvo matyti. Klevo lapai nusprendė eiti į rudens pokylį, todėl kvietė visus medžius šventiškai pasipuošti.

5 metraštė: - Madingiausios tuo metu buvo auksinės ir raudonos spalvos. Tačiau, nepaisant tokių šiltų spalvų, lauke darėsi vis šalčiau. Artinosi žiema.

4 metraštė: - Beeidamas miško takeliu, netikėtai avinukas sutiko ežių šeimyną.

1 avinukas: - Sveiki! Kokie jūs linksmi! O man šalta... Naktys tokios vėsios ir spengiančios...

1 ežys: - Taip yra todėl, kad tu esi vienas ir neturi kur prisiglausti.

2 ežys: - O kur šis mažas avinukas keliauja?

4 ežys: - Ar tau vienam neliūdna?

1 avinukas: - Aš keliauju ten, kur veda mane mano širdis! Aš norėjau pamatyti šiltus kraštus, tačiau šiandien širdis man pasakė, kad veda mane ten, kur būna stebuklų... Gal jūs žinote, ar tai toli? Dabar naktys darosi šaltos ir man labai nyku...

3 ežys: - Mūsų širdims didelis stebuklas, kad mes turime vienas kitą.

5 ežys: - O kur tavo širdies stebuklas – to mes nežinome... Dabar tikrai šalta...

3 ežys: - Tu žinai, kai plonytis ledas sustingdė upę, mes taip pat drebėjome. Ir tada nusprendėme visi susiburti draugėn ir sušilti.

1 ežys: - Tačiau pirmieji mūsų bandymai nepasisekė: žaibiškai išsilakstėm į skirtingas puses, nes spygliai vienas kitam subadė noseles ir letenėles.

4 ežys: - Mes dar kartą mėginom ir vėl nepavyko.

2 ežys: - Tada ėmėmės mokytis artėti vienas prie kito ištraukdami spygliukus.

1 avinukas: - Gal jūs galite priimti mane į savo draugiją?

5 ežys: - Žinoma, tik pradžioje reikės pasimokinti.

1 metraštė: - Ir maži ežiukai, švelniai suglaudę spygliukus, susisukę į kamuoliukus apsupo pavargusį keliauninką. O baltas avinukas, prispaudęs po savimi kanopėles stropiai ir pamažu savo vilnėmis glaudėsi prie ežių šeimynos.

5 metraštė: - Tą kart visiems buvo šilta, nors aplink stūgavo šiaurys.

2 metraštė: - Rytą avinuką pažadino jo širdelė, liepdama nedelsiant vėl leistis į kelionę.

5 kalėdinė giesmė

1 avinukas: - Kaip gera, kai gyvenimą nuskaidrina švelnumas, neseniai buvęs pasidengęs aštriais spygliais! Kaip gera atrasti kitų gerąsias savybes, kai kiti net nežino jas turintys! Ir kodėl tik sunkios situacijos privertė ežius prieš vienas kitą suglausti spyglius... Matyt ir avinukams nederėtų prieš draugus atsukti ragelį. Tačiau tai ežiukų širdelių stebuklas, o mano širdis man liepia skubėti! Kur tu, nenuorama, mane veji? Kodėl? Aš jau pavargau! Taip norėčiau dar pabūti su ežiais... Tačiau mano širdelė – neperkalbama. Reikia eiti...

3 metraštė: - Padėkojęs ežiams už malonią ir jaukią jų draugiją, avinukas patraukė tolyn.

4 metraštė: - Nors buvo ankstyvas rytas, viskas aplink atrodė keistai nuščiuvę. Kazėko laukė vėjas, visai nejudindamas medžių šakų. Kazėko laukė paukščiai, nes taip pat tylėjo.

5 metraštė: - Šerkšnas tviskėjo, sniego blizgučiais papuošęs visą gamtą. Ir avinukas suprato, kad tai, kur veržiasi jo širdelė, yra jau visai arti.

6 kalėdinė giesmė

1 metraštininkas: - Saulei nusileidus visa gamta dar labiau susimąstė. Tik visai nelauktai, virš mažo avinuko galvos išsižiebė didelė ir ryški žvaigždė. Maža keliauninko širdelė susijaudinusi suplazdėjo: „Greičiau! Greičiau!”

1 avinukas: - Kokia ryški ir didelė žvaigždė! Teisi buvo toji Liepsnelė, kad į tikslą gali atvesti tik didelė žvaigždė ir tavoji širdis!

Į sceną ateina Marija su Kūdikiu, Juozapas ir piemenys

2 metraštininkas: - Klausydamas viduje kalbančio balso, baltas avinukas pasileido kalno papėdėje stūksančio miesto link.

3 metraštininkas: - Ristele skubėdamas miestelio gatvėmis, jis matė languose degančias šviesas, girdėjo žmonių balsus.

5 metraštininkas: - Taip jis bėgo neilgai, kol sklindančio šieno kvapas atviliojo jį prie mažo tvartelio.

1 avinukas: - Kaip keista... Aš esu svetimų namų kieme, o šunys manęs nepuola... Kokia maloni šviesa sklinda pro šio mažo tvartelio duris! Matyt šeimininkas pamiršo užpūsti deglą...

4 metraštininkas: - Tyliai išžengs pro praviras duris, baltas avinukas pamatė ant šieno gulintį mažą kūdikį, kuris keistai švytėjo. Aplink stovėję gyvuliai pūtė į mažylį šiltą orą, bent taip bandydami sušildyti ką tik gimusį vaiką. Moteris ir vyras virpėjo iš šaltio, o kūdikis, pridengtas tik plona skraiste, mojavo rankutėmis ir spurdėjo.

1 avinukas: - Tai štai kur taip ilgai veržėsi mano širdis!

7 kalėdinė giesmė

1 metraštininkas: - Ir baltas avinukas, atsargiai prisiartinęs priklausė prie miegančio Kūdikio. Jo švelnios baltos vilnos sruogelės prigludo prie mažo naujagimio kūnelio ir jis sušiles nurimo.

2 metraštininkas: - Tą naktį Betliejūj palaiminga ramybe apimti miegojo visi: balta šviesa spindintis Kūdikis, atsirėmęs vienas į kitą Moteris ir Vyras, piemenys ir gyvuliai.

3 metraštininkas: - O virš tvartelio spindinti didžiulė žvaigždė saugojo šios šeimos poilsį. Mažo avinuko širdelė palaimingai tikėjo. Tačiau virš mažo tvartelio aukštybėse aidėjo linksmybė. Nors du tūkstančius metų skaitau tuos pačius žodžius, tačiau kiekvieną kartą mano širdis prisipildo neapsakomo džiaugsmo!

4 metraštininkas: - Iš ties, juk anuomet maži angeliukai, laikydami varpelius, mažus ragelius, fleitas, dūdeles skelbė visam pasaulini žinią, –

5 metraštininkas: - Šiandien mažame Betliejaus tvartelyje gimė Jėzus Išganytojas, kuris išvaduos pasaulį iš nuodėmių!

8 kalėdinė giesmė